

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20., za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 29. junija 1859.

Ozdravljati vrančni prisad, čerm ali metljaje.

V poslednji seji kmetijskega zbora v Ravicz-u na Pruskem je bilo gospodarjem na znanje dano od gospoda Lehman-a v Ničeji priporočano zdravilo zoper vrančni prisad, čerm ali metljaje, kakor jim na Notranjskem sploh pravijo, in ki konje, govejo živino in ovce radi napadajo.

1. Pri goveji živini. Berž ko se je zapazilo, da je v kaki čedi le eno živinče za vrančnim prisadom zbolelo, se more po vseh ustah reči, da je omenjena bolezen več ali manj med celo čedo zatročena.

Da se ta bolezen odverne, se mora:

- a) gnoj nagloma iz hleva izkidati,
- b) vsakemu živinčetu na persih zavleči; zavleka naj se pustí 14 dni;
- c) vsakemu živinčetu naj se daje skozi 6 do 8 dni, in sicer vsaki dan po trikrat mlačne pijače s pšeničnimi otrobi oblojene, in vsakokrat po bokalu piti dati, v kateri se ima 1 lot solitarja in pa 2 lota grenke soli raztopiti, tedaj po 3 bokale pšeničnih otrobov, 3 lote solitarja in pa 6 lotov grenke soli pridjati,
- d) dobro rejenim živinčedom naj se puša in vsakemu vzame, ko se mu pušča, po velikosti in močnosti po 4 do 6 funtov kervi,
- e) vsakemu živinčetu se daje zjutraj na tešče, to je, preden se mu klaje prinese, vsaki drugi dan skoz 8 dni 1 lot klorovega apna (Chlorkalk), ki se raztopi v 3 maseljcih merzle vode.

Če letni čas pripusti in kdor ima priliko, mora vsaki dan živino zjutrej in na večer kopati, in če ne dežuje, naj jo pustí od jutra do večera pod košatimi drevesi v senci. Hlev naj se nastilja s peskom namesti slame, da nima živina prilike po slami segati, ako je lačna; razun tega je pesek v hlevu hladen nastel, kar je za unete bolezni pri živini gotovo verlo zdravilo. Med vsem tem se mora tudi hlev vsaki dan zjutrej in zvečer s klorom pokaditi in vseskoz, kar je le najbolj moč, gnoj in scavnico spod živine spravljati.

Ravno tako se mora živina najmanj po dvakrat na dan z merzlo vodo napajati.

2. Pri konjih. Bolni konj se, kar klajo, puščanje in zavleko zadeva, ravno tako glešta in opravlja, kakor goveja živina, le samo klorovega apna se mu ne daje; namesti klora se prideva merzli vodi toliko žveplene kisline (hudičevega olja), da je precej kislá.

Ker pa živinče po ti primeši vode rado ne pije, se je iz začetka menj jemlje, dokler se je živina bolj ne privadi. Potem pa, ko je gospodar pri živinčetu prikazek bolezni zapazil, ga mora vsake pol ure z merzlo vodo kliširati.

3. Pri ovcah. Tudi bolni ovci se mora na persih zavleči in na vratu puščati, pa ne poln maselje kervi vzeti. Zjutrej na tešče, opoldan in zvečer se dá popiti vsaki ovci 1 dober maselje te-le mešance, ki se napravi iz 9 bokalov vode, 1 lota žveplene kisline in 4 lotov solitarja. Ta pijača se dan za dnevom posebej napravlja. Če so ovce sol

lizati privajene, se jim zvečer tistega dne, kadar se ta mešana pijača napravlja, soli daje, kar se le zato stori, da ovce drugi dan vodo z žveplokislino in solitarjem zmešano same pijó, in to že zavolj tega dovelj dela prihrani, ker jim ni treba preveč okisane vode v gobec vlivati. Dokler pa niso ovce popolnoma zdrave, se nimajo na pašo goniti; kdor ima priliko, naj jih večkrat koplje, ker pogostno kopanje ovcam k zdravju veliko veliko pripomore.

Iz „Landw. Anz.“

Gospodarske skušnje.

(Debele špargeljne zrediti). Angleški vertnarji priporočujejo, da se imajo špargeljnovi steblica od konca mesca listopada (novembra) požeti, in potem, ko so ene dni ležale, jih sožgati in njih pepél po špargeljnovih gredah potresti. Po tem pepélu se na vsaki 20 čevljev dolgi in 6 čevljev široki gredi en voz frišnega s tičjekom pomešanega gnoja potrosi in zagrebe. Spomladi zgodaj se greda prekoplje in nekoliko s soljo potrese. Sol zatara plevél in travo, in pospeši špargelj, da hitreje raste in se spešneje debeli.

Gospodarska novica.

(Slamnati strelovodi). Blizo Tarbes-a na Francozckem si je 18 sosesk strelovode iz slame napravilo. Mnoge skušnje poterjujejo, da ima strela tako moč, da enega vola ubije, in da ena sama slamnata bilka pa toliko moči v sebi ima, da strela odverne.

Letni zbor c. k. kmetijske družbe v Ljubljani.

(Konec.)

Na Švabskem so leta 1857 napravili družbo za povzdigo konjske reje. Kdor želi v to družbo stopiti in njeni deležnik biti, plača vsako leto 3 gold. S tem dnarjem sosebno in še z nekterimi drugimi dohodki kupuje družtvo vsako leto lepe kobile za pleme in po srečkanji (lozanji) se delé med deležnike; kdor kobilo dobí, mora perve dve žebeti prepustiti družtvu; potem je kobila popolnoma njegova in tudi vse druge žebeta. — To so poglavitne postave tega družtva; pa še več družega je, kar družbine postave prepisujejo celó natanko. — Osnovo tega družtva je poslalo visoko ministerstvo notranjih oprav slavnemu našemu deželnemu poglavarstvu, in to jo je izročilo kmetijski družbi, naj ona pové, kaj misli o tej družbi, in ali bi se dalo kaj takega tudi pri nas s pridom vpeljati? Glavni odbor, kateri v vseh važnih zadevah podružnice za njih svet popraša, jih je vprašal tudi zavoljo tega družtva; tudi še do nekterih drugih zvedenih mož in sosebno do ritmojstra pri žebearjih v Selu gosp. Ohmig-a, kateri našo deželo dobro pozná, se je družba obernila, da bi zvedila, kaj on misli.

Gospod dr. Bleiweis je razložil zboru vse to in mu razodel, kar je družba pozvedila od podružnic svojih in še družih gori omenjenih zvedencov. Da bi bila taka družba deželi zlo koristna, o tem ni dvombe; al koristna more